

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบริการข่าวสารทันสมัย จากหนังสือ วารสาร งานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากแบบสอบถาม วิทยานิพนธ์ เรื่องความหมายของบริการข่าวสารทันสมัย ประเภทของบริการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการข่าวสารทันสมัย ตลอดจนการจัดบริการ ข่าวสารทันสมัยของห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง ที่ให้บริการข่าวสารทันสมัยแก่อาจารย์คณะ เกษศาสตร์ ซึ่งสรุปจากแบบสอบถามที่ส่ง ให้บรรณารักษ์ที่จัดบริการข่าวสารทันสมัย

ความหมายของบริการข่าวสารทันสมัย

บริการข่าวสารทันสมัย ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Current Awareness Services ในภาษาไทยมีผู้เรียกบริการนี้ต่าง ๆ กัน เช่น บริการสารนิเทศทันเหตุการณ์ (สุนทรี หังสสุต, 2531) บริการข้อสนเทศ ใหม่ ๆ (อรจิตร สุวรรณเพ็ชรี, 2519) บริการข้อสนเทศที่ทันสมัย (นงลักษณ์ วัฒนายกิจ, 2526) หรือ บริการข่าวล่า (จารุพร พงศ์ศรีวัฒน์, 2525) เป็นต้น

The ALA Glossary of Library and Information Science (Young, 1983) ให้ความหมายของบริการข่าวสารทันสมัยว่า "เป็นบริการที่ห้องสมุดจัดขึ้น เพื่อแจ้งให้ผู้ใช้ได้ทราบเป็นระยะเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ ใหม่ หรือสารนิเทศอื่นที่อยู่ในความสนใจของผู้ใช้" Strauss, Streiby และ Brown (1964 cited by Fidoten, 1971) ให้ความหมายของบริการ ข่าวสารทันสมัยว่าเป็น

การจัดตั้งระบบสำหรับการพิจารณาสิ่งพิมพ์ทันทีที่ได้รับ โดย คัดเลือกสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่หน่วยงานให้บริการอยู่ และ บันทึกแต่ละรายการ เพื่อนำเสนอให้บุคลากรที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง นั้น ๆ ทราบ บริการนี้ครอบคลุมตั้งแต่ การคัดเลือกสารนิเทศที่เกี่ยวข้อง

จากบทความวารสาร หนังสือ จุลสาร สิทธิบัตร รายงาน และ สิ่งพิมพ์
ทุกชนิดที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ

Kemp (1979) ให้ความหมายว่า บริการข่าวสารทันสมัย เป็น
การทำงานที่เป็นระบบ โดยเริ่มจากการพิจารณาเอกสารใหม่ที่ห้องสมุดได้รับ
และคัดเลือกเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับความต้องการของกลุ่มผู้ใช้
หรือเฉพาะบุคคล หลังจากนั้นจึงบันทึกข้อมูล และแจ้งให้ผู้ใช้ เหล่านั้นทราบ

นงลักษณ์ งามหน่ายกิจ (2526) ให้ความหมายของบริการข่าวสาร
ทันสมัยว่า

บริการข่าวสารทันสมัย เป็นการวิเคราะห์ทบทวนสิ่งพิมพ์
ทันทีที่ห้องสมุดได้รับ คือ คัดเลือกสารนิเทศในสาขาต่าง ๆ จากวารสาร
รายงาน การประชุม สิทธิบัตร หนังสือ จุลสาร เป็นต้น เพื่อให้เข้ากับ
โครงการบริการของห้องสมุดและบันทึกแต่ละรายการนำเสนอต่อผู้ที่ทำงาน
ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบริการข่าวสารทันสมัย เป็นการนำเสนอต่อกลุ่ม
ผู้ทำงานทั้งหน่วยงาน หรือเฉพาะกลุ่ม

ทัศนภรณ์ คทวนิช (2528) ให้ความหมายของบริการข่าวสาร
ทันสมัย ว่าหมายถึง บริการที่ห้องสมุด ซึ่งหมายรวมถึงหน่วยงานที่ให้บริการ
ด้านสารนิเทศที่เรียกชื่ออย่างอื่นทุกประเภท แจ้งให้ผู้ใช้ทราบถึง ความรู้ใหม่ ๆ
หรือสารนิเทศที่ทันสมัยตามความสนใจของผู้ใช้ในทันทีที่ห้องสมุดได้รับวัสดุสิ่งพิมพ์
นั้น ๆ เข้ามา

จากความหมายที่มีผู้ให้ความหมายของบริการข่าวสารทันสมัย ดังที่
ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า บริการข่าวสารทันสมัย คือ บริการ
สารนิเทศประเภทหนึ่งที่มีกระบวนการตั้งแต่ การคัดเลือก การบันทึก และ
การนำเสนอสารนิเทศตามความสนใจของผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ใช้แต่ละคน และผู้ใช้
แต่ละกลุ่ม

บริการข่าวสารทันสมัย เป็นการเสริมบทบาทห้องสมุดให้จัดบริการ
อย่างรวดเร็ว และเปลี่ยนรูปแบบจากการที่ผู้ใช้เข้าหาห้องสมุด มาเป็นรูปแบบ
บริการข่าวสารทันสมัยเข้าหาผู้ใช้ โดยผู้ใช้ไม่ต้องค้นหาสารนิเทศใหม่เอง และ
ผลจากการให้บริการข่าวสารทันสมัยยังทำให้ผู้ใช้ได้รับทราบถึงการดำเนินงาน

ของห้องสมุดเป็นการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดไปด้วย ดังนั้น บริการข่าวสารทันสมัย จึงเป็นบริการสารสนเทศที่มีส่วนทำให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดสนใจ และ ฝ่าฝืนหาความรู้จากทรัพยากรที่ห้องสมุดมีอยู่อย่างคุ้มค่า

ประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย

บริการข่าวสารทันสมัยเป็นบริการสารสนเทศที่มีส่วนช่วยให้งานบริการห้องสมุดประสบความสำเร็จ เพราะความสำเร็จของงานบริการส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างความสนใจให้ผู้รับบริการแสวงหาความรู้จากทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมีอยู่ และงานบริการข่าวสารทันสมัยเป็นงานหนึ่งที่มีส่วนในการแจ้งถึงทรัพยากรของห้องสมุด (บุญเรือง เนียมหอม, 2527)

ห้องสมุดแต่ละแห่งสามารถจัดบริการข่าวสารทันสมัยได้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากรสารสนเทศ และความสนใจของผู้ใช้บริการ

สำหรับการแบ่งประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย มีหลายแนวคิด ดังนี้

Cosman (1977) จัดแบ่งบริการข่าวสารทันสมัย หรือบริการสารสนเทศใหม่ ๆ (Current Awareness Services or Current Awareness Information) ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ บริการสารสนเทศและเอกสารบรรณานุกรม (Information and Bibliographic Publications) และบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารสนเทศ (Selective Dissemination of Information - SDI)

บริการสารสนเทศและเอกสารบรรณานุกรม หมายถึง การให้บริการข่าวสารทันสมัยโดยเมื่อมีเอกสารหรือสารสนเทศใหม่ ๆ เข้ามา ห้องสมุดจะแจ้งให้ผู้ใช้ทราบด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดทำรายชื่อหนังสือใหม่ จัดทำตราชั้นีบทความในวารสารหรือถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสาร แจ้งไปยังผู้ใช้ เป็นต้น

บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารสนเทศ หมายถึง การให้บริการข่าวสารทันสมัยแก่ กลุ่มผู้ใช้หรือรายบุคคล โดยผู้ใช้จะแจ้งให้ห้องสมุดทราบถึงความสนใจ ห้องสมุดผู้ให้บริการจะทำหน้าที่คัดเลือกสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้แล้วแจ้งให้ผู้ใช้ทราบ อาจใช้วิธีต่าง ๆ เหมือนบริการสารสนเทศและ

เอกสารบรรณานุกรม แต่เป็นการจัดบริการเฉพาะสารนิเทศตามความสนใจของผู้ใช้

Kemp (1979) แบ่งประเภท หรือรูปแบบของบริการข่าวสารทันสมัย ออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. ข่าวสารสิ่งพิมพ์ใหม่ (Current Awareness Bulletins) เป็นบริการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ที่ห้องสมุดได้รับ อาจเสนอเฉพาะรายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ หรืออาจจะมีบรรณนิทัศน์ สารสังเขป และการวิจารณ์หนังสือประกอบด้วย

2. บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ (Selective Dissemination of Information-SDI) เป็นบริการเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะบุคคล ห้องสมุดจะจัดทำแฟ้มผู้ใช้ (User profile) เมื่อมีสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดได้รับเข้ามาตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ห้องสมุดก็จะแจ้งให้ผู้ใช้ทราบ

3. บริการเวียนวารสาร/หรือบริการหมุนเวียนวารสาร (Circulation of Documentation Themselves) เป็นบริการส่งวารสารเวียนไปให้ผู้ใช้บริการแต่ละคนต่อกันไปจนครบรายชื่อที่แจ้งไว้แล้ว จึงส่งกลับห้องสมุด

4. การจัดแสดงหรือนิทรรศการ (Display) เป็นการจัดแสดงสิ่งพิมพ์ใหม่ที่ห้องสมุดได้รับเข้ามา

5. บริการคัดเลือกและเผยแพร่เอกสาร (Selective Dissemination of Document Service) เป็นบริการส่งรายชื่อเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ไปพร้อมกับตัวเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ มักเป็นบริการที่จัดควบคู่ไปกับบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ

6. การสนทนา ติดต่อกับผู้ใช้บริการ/หรือการตอบโทรศัพท์ และพบปะสนทนา (Casual Telephone Calls and Visits)

7. บริการสารนิเทศทางโทรศัพท์/หรือข่าวสารทางโทรศัพท์ (Viewdata) เป็นบริการสารนิเทศที่อาศัยการส่งสารนิเทศทางโทรศัพท์

Blick (1986) ได้แบ่งประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย ออกเป็น 9 ประเภท ดังนี้

1. การจัดแสดงวารสาร (Journal Display) เป็นการจัดแสดงวารสารใหม่ที่ได้รับเข้ามาในห้องสมุด
2. การเวียนวารสาร (Journal Circulation)
3. การเวียนหน้าสารบัญชวารสาร (Contents Page Circulation)
4. บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศโดยการซื้อจากองค์การเชิงพาณิชย์ (Bought-in SDI)
5. บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศที่ห้องสมุดจัดให้บริการ (In-House SDI)
6. บริการข่าวสาร (In-House Bulletins)
7. บริการสารหน้าบัญชวารสาร (Current Contents)
8. บริการแฟ้มข้อมูล (Bought-In Macroprofiles) บริการนี้คล้ายคลึงกับบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศเชิงพาณิชย์ แต่บริการแฟ้มข้อมูลนี้ครอบคลุมสาขาวิชากว้างกว่า เช่น แฟ้มข้อมูล (Macroprofiles) ที่ผลิตโดย The Royal Society of Chemistry
9. การจัดตั้งกลุ่มผู้สนใจในการอ่าน (Do-it-yourself reading groups) เป็นการที่ผู้สนใจเรื่องที่คล้ายคลึงกันร่วมกันอ่านบทความและเอกสารแล้วนำมาจัดทำข่าวสารเพื่อให้บริการในกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน

จากแนวคิดการแบ่งประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย จะเห็นได้ว่าแนวคิดที่แบ่งประเภทของบริการข่าวสารทันสมัยออกเป็น 2 ประเภท นั้น ยึดถือลักษณะของกลุ่มผู้ใช้ที่ห้องสมุดจัดให้บริการโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ใช้ที่ห้องสมุดจัดให้บริการโดยทั่วไป และกลุ่มผู้ใช้ที่ห้องสมุดจัดให้บริการเฉพาะกลุ่มโดยยึดถือตามความสนใจเป็นหลัก ส่วนอีกแนวคิดหนึ่ง แบ่งประเภทของบริการข่าวสารทันสมัยออกเป็นประเภทต่าง ๆ นั้น ยึดหลักเกณฑ์การแบ่งประเภทบริการตามประเภทของเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่นำมาจัดบริการ

ในที่นี้ ผู้วิจัยจัดแบ่งประเภทของบริการข่าวสารทันสมัยโดยพิจารณาตามประเภทของเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ที่นำมาจัดบริการ ดังนั้นจึงสามารถสรุปประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย ออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. ข่าวสารห้องสมุด (Library Bulletin) เป็นสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นประกอบด้วยข่าวต่าง ๆ เช่น รายชื่อหนังสือใหม่ของห้องสมุด บรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง ข่าวการประชุมสัมมนา ข่าวต่าง ๆ ของห้องสมุด ตลอดจนสถิติต่าง ๆ ของห้องสมุด

2. รายชื่อหนังสือใหม่ (New Accession Lists) ข่าวสารประเภทนี้มีเฉพาะรายชื่อหนังสือใหม่เพียงอย่างเดียว เพื่อแจ้งให้ผู้ใช้ทราบถึงรายชื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ที่ห้องสมุดได้รับ รายละเอียดของรายชื่อสิ่งพิมพ์แต่ละรายการอาจหาอย่างยาว หรืออย่างย่อก็ได้ ครอบคลุมเอาแบบของบรรณานุกรมคือ มีรายละเอียดทางบรรณานุกรมครบถ้วนได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า และเลขเรียกหนังสือ รวมทั้งบอกแหล่งที่มีหนังสือเรื่องนั้น ๆ

3. บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ (Selective Dissemination of Information) เป็นบริการที่ผู้ใช้ต้องแจ้งให้ห้องสมุดทราบว่ามีความสนใจในเรื่องใดแล้วบรรณารักษ์จะเป็นผู้คัดเลือกสารนิเทศที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้แต่ละคน แล้วแจ้งให้ผู้ใช้ทราบ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น แจ้งเป็นบรรณานุกรมหรือสารสังเขป เป็นต้น

บริการนี้มีหลายขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาความต้องการของผู้ใช้ โดยการสร้างแฟ้มรายชื่อผู้ใช้บริการ (User Profile) ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อวิชาที่ผู้ใช้สนใจ ภาษาของสารนิเทศและขอบเขตของสารนิเทศที่ต้องการ จากนั้นบรรณารักษ์จะเปรียบเทียบคัดเลือกสารนิเทศที่ได้รับเข้ามาใหม่ว่าตรงกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ ถ้าตรงกับความต้องการจะคัดเลือกส่งไปให้ผู้ใช้ต่อไป

4. บริการเวียนวารสารหรือบริการหมุนเวียนวารสาร (Journal Circulation) เป็นบริการส่งเวียนวารสารฉบับใหม่ที่ห้องสมุดได้รับไปให้ผู้ใช้ที่แจ้งความจำนงไว้ วิธีการเวียนวารสารอาจทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีแรก ได้แก่ ให้ผู้ใช้บริการส่งวารสารต่อให้ผู้ใช้คนต่อไปตามลำดับชื่อของผู้ใช้บริการ วิธีนี้มีข้อจำกัด คือ ความล่าช้า และ ผู้ให้บริการไม่สามารถทราบได้ว่าวารสารอยู่ที่ผู้ใด

วิธีที่สอง ได้แก่ ให้บรรณารักษ์เป็นผู้เวียนวารสารให้ผู้ใช้เอง การเวียนวารสารทำให้ผู้ใช้ได้อ่านเนื้อหาของบทความใหม่ ๆ ได้ทันที แต่ก็เป็นการเพิ่มงานให้บรรณารักษ์

5. บริการหน้าสารบัญวารสาร (Current Contents) เป็นบริการที่ห้องสมุดถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสาร จัดเรียงตามลำดับชื่อวารสารหรือจำแนกตามสาขาวิชาส่งไปให้ผู้ใช้เพื่อแจ้งรายการบทความใหม่ ๆ ให้ผู้ใช้ทราบ การจัดบริการด้วยวิธีนี้จะใช้ค่าใช้จ่ายสูงแต่เป็นวิธีที่สะดวก หรือห้องสมุดอาจใช้วิธีคัดเลือกเฉพาะบทความที่อยู่ในความสนใจของผู้ใช้ หรือเกี่ยวข้องกับผู้ใช้แล้ว เรียบเรียงชื่อบทความภายใต้ชื่อวารสาร หรือเรียงตามหัวข้อเรื่อง วิธีนี้ผู้ใช้จะไม่เสียเวลาอ่านแต่บรรณารักษ์หรือผู้จัดบริการจะต้องใช้เวลาคัดเลือกและจัดบริการนาน

6. การจัดแสดง (Display) หรือ นิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ "การจัดแสดง" หรือ "Display" พจนานุกรม Webster's New Twentieth Century Dictionary (1968) ได้ให้ความหมายของ "Display" ว่า "คือการเปิดเผยหรือแสดงให้เห็น"

ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ การจัดแสดง หมายถึงการจัดแสดงหนังสือ (Book display) มีผู้ให้ความหมายของ "การจัดแสดง" ไว้ดังนี้

จารุวรรณ สิ้นธุรสภณ (2519) ให้ความหมายของ "Book display" ว่าเป็นบริการหนึ่งของห้องสมุด จัดเพื่อเป็นการชักจูงให้เกิดความสนใจในหนังสือ ปกติจะนำหนังสือจำนวนหนึ่งมาตั้งแสดงไว้ในบริเวณที่จัดไว้เป็นพิเศษแยกต่างหากจากชั้นหนังสือทั่วไป

คณะอนุกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์ (กรมสามัญศึกษา, 2519) ให้ความหมายว่า การแสดงหนังสือนิทรรศการ การจัดหนังสือจำนวนหลายเล่มออกแสดงในตู้ยอดหนังสือ หรือบนโต๊ะภายในห้องสมุด หนังสือที่นำออกแสดงนั้น อาจเป็นเรื่องที่น่าสนใจในปัจจุบัน หรือเป็นเรื่องในทางความรู้อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

จากความหมายของ การจัดแสดงหนังสือ ที่มีผู้ให้ความหมายไว้สรุปได้ว่า การจัดแสดงหนังสือหมายถึง การนำหนังสือที่มีลักษณะเด่นเหมือนกัน เช่น เป็นหนังสือใหม่ หรือเนื้อหาในเรื่องเดียวกัน จากชั้นหนังสือทั่วไป มาจัดแสดงไว้ในบริเวณที่จัดไว้เป็นพิเศษในช่วงเวลาที่ไม่นานนัก จุดประสงค์ของการจัดแสดงหนังสือ คือ กระตุ้นให้ผู้ใช้ห้องสมุดสนใจหนังสือและใช้ห้องสมุดมากขึ้น

นอกจากบริการข่าวสารทันสมัยทั้ง 6 ประเภทที่กล่าวมาแล้ว ยังมีบริการข่าวสารทันสมัยประเภทอื่นที่ห้องสมุดจัดเป็นครั้งคราว ได้แก่ รายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ให้อาจารย์คัดเลือก (อรจิตร สุวรรณพิศศรี, 2519) เป็นบริการที่บรรณารักษ์ผู้ทำหน้าที่สั่งซื้อหนังสือ จัดส่งรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์เกี่ยวกับหนังสือใหม่ที่พิมพ์เสร็จแล้วเวียนไปตามคณะต่าง ๆ เพื่อให้อาจารย์พิจารณาเลือกซื้อหนังสือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เช่น ในประเทศอังกฤษ จัดบริการส่งรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์เวียนไปตามคณะต่าง ๆ และจัดว่าบริการนี้เป็นบริการข่าวสารทันสมัย

การจัดบริการข่าวสารทันสมัย จำเป็นต้องสัมพันธ์กับงานต่าง ๆ ของห้องสมุด ได้แก่ งานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ งานวารสารและเอกสาร และงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า หากคำนึงถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวแล้ว จะทำให้การจัดหาสารนิเทศเพื่อจัดบริการมีประสิทธิภาพและประหยัดค่าใช้จ่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้และความต้องการบริการข่าวสารทันสมัย ผู้วิจัยได้แบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ความต้องการในการใช้บริการข่าวสารทันสมัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บริการข่าวสารทันสมัย

ความต้องการในการใช้บริการข่าวสารทันสมัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการบริการข่าวสารทันสมัยในประเทศไทยมี 2 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของ

ทัศนีย์ ขวัญสุวรรณ (2521) สํารวจความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการห้องสมุดเพิ่มขึ้น ได้แก่ บริการจัดหารายชื่อนหนังสือใหม่พร้อมบรรณนิทัศน์ บริการเวียนวารสารวิชาการแก่อาจารย์ภาควิชาต่าง ๆ และบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารฉบับล่าสุด นอกจากนี้ อาจารย์ยังต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการและกิจกรรมที่เหมาะสมต่อสภาพการเรียนและโดยเฉพาะบริการสำหรับอาจารย์ควรเป็นบริการแบบเข้าถึงตัวผู้เข้าใช้มากที่สุด

ยุพิน จันทรเจริญสิน (2522) ศึกษาการให้บริการห้องสมุด และศูนย์สารนิเทศแก่อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย พบว่า บริการที่อาจารย์ส่วนใหญ่มองเลือกเป็นความต้องการอันดับหนึ่ง ได้แก่ บริการจัดหาบรรณานุกรมหนังสือใหม่ประจำเดือน รองลงมาคือ การจัดแสดงหนังสือใหม่ และ เวียนหนังสือให้เป็นรายบุคคล

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้น Leatherman (1975) ศึกษาความต้องการของอาจารย์ภาควิชาต่าง ๆ ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมิชิแกน พบว่า บริการที่อาจารย์ส่วนใหญ่มองเลือกเป็นความต้องการอันดับหนึ่งคือ บริการสำเนาหน้าสารบัญวารสารฉบับล่าสุดส่งให้ภาควิชา บริการรวบรวมบรรณานุกรมสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนบริการจัดหารายชื่อนหนังสือใหม่พร้อมบรรณนิทัศน์ทุก 3 เดือน นอกจากนี้ ยังต้องการบริการจัดหาทรัพยากรสำคัญจากงานวิจัยที่จัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัย เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มองมีความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการข่าวสารทันสมัย ทั้งนี้เนื่องจากบริการข่าวสารทันสมัยเป็นบริการที่เข้าถึงตัวผู้เข้าใช้มากที่สุด จากการศึกษาดังกล่าวพบว่า บริการข่าวสารทันสมัยที่อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการ ได้แก่ บริการรายชื่อนหนังสือใหม่พร้อมบรรณนิทัศน์ บริการหน้าสารบัญวารสาร และบริการเวียนวารสาร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการข่าวสารทันสมัย

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อการให้บริการข่าวสารทันสมัยในประเทศไทย มี 5 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของ

พิมล เมฆสวัสดิ์ (2528) ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบบริการคัดเลือก เผยแพร่สารนิเทศสำหรับอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยทดลองจัดบริการหน้าสารบัญวารสารใหม่และหนังสือใหม่ สารระสังเขปของ สารนิเทศ และบริการข้อความตัดตอนจากสารนิเทศใหม่ ให้แก่อาจารย์สาขา สังคมศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์ พบว่า อาจารย์ทั้ง 2 สาขาเห็นว่าบริการ ข่าวสารทันสมัยที่จัดมีประโยชน์ในด้านประหยัดเวลา และแรงงานในการติดตาม เรื่องที่ต้องการ และมีความเห็นว่าบริการหน้าสารบัญวารสารใหม่และหนังสือใหม่ บริการสารระสังเขปของสารนิเทศใหม่ และบริการข้อความตัดตอนจากสารนิเทศ ใหม่มีความเหมาะสมมาก

ทิพวรรณ กาลกฤษณ์ (2528) ศึกษาความตระหนักและทัศนคติของ อาจารย์ในเรื่องบริการตอบคำถามของหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตระหนัก ทัศนคติ ความต้องการและความ พึงพอใจในการใช้บริการของอาจารย์ที่มีต่อบริการตอบคำถามของหอสมุดกลาง ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์มีความตระหนักในการบริการข่าวสารทันสมัยซึ่งเป็น บริการหนึ่งในบริการตอบคำถามในระดับต่ำ ส่วนความพึงพอใจในการใช้บริการ ข่าวสารทันสมัยอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าแหล่งที่อาจารย์ขอคำแนะนำเมื่อ เกิดปัญหาในการใช้ห้องสมุดมากที่สุด คือ บรรณารักษ์ หรือ เจ้าหน้าที่บริการตอบ คำถาม

กฤติกา จิวาลักษณ์ (2533) ศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์ต่อ การใช้บริการข่าวสารทันสมัยของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บริการข่าวสารทันสมัยที่นำมาศึกษา ได้แก่ บริการบรรณานุกรมหนังสือใหม่ บริการรายการสารบัญวารสารฉบับล่าสุด บริการตรวจนับบทความที่น่าสนใจ บริการเสนอรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ให้อาจารย์คัดเลือก และบริการ คัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศเฉพาะบุคคล ผลการศึกษา พบว่า อาจารย์มีความพึงพอใจในการใช้บริการข่าวสารทันสมัยประเภทต่าง ๆ ในระดับปานกลาง ยกเว้น บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศเฉพาะบุคคลที่อาจารย์มีความ พึงพอใจในระดับค่อนข้างมาก

พรพรรณ บุรพัฒน์ (2535) ศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจต่อ บริการข่าวสารทันสมัยของอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยทดลองจัดบริการข่าวสารทันสมัย 2 ประเภท คือ บริการถ่ายสำเนาหน้า สารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ และบริการสารระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศ

ใหม่เฉพาะเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความพึงพอใจด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและประโยชน์ของบริการข่าวสารทันสมัยทั้ง 2 ประเภท อาจารย์ต้องการบริการ ข่าวสารทันสมัยในประเภทบริการสาระสังเขป หรือบทสรุป สารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง มากกว่าบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่

พัชราวิไล พงษ์วิชชุตา (2535) ศึกษาความต้องการใช้บริการ ข่าวสารทันสมัย โดยศึกษาเฉพาะบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศของผู้ใช้ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ในด้านวัตถุประสงค์ของการใช้ สาขาวิชาที่ใช้ ประเภทของสิ่งพิมพ์ ภาษา และความทันสมัยของสิ่งพิมพ์ ผลการวิจัย พบว่า วัตถุประสงค์ของความต้องการใช้บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ เพื่อนำไปใช้งานที่รับผิดชอบได้แก่ การรับทราบถึงเทคโนโลยีและความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งนำมาใช้ในงานค้นคว้าวิจัย และงานแก้ไขปัญหาทางเทคนิค สาขาวิชาที่ต้องการในระดับมากคือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เคมี และผลิตภัณฑ์เคมี ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่ผู้ใช้ต้องการในระดับมาก คือ วารสาร ภาษาของสารนิเทศที่ผู้ใช้ต้องการในระดับมาก คือ ภาษาอังกฤษ และผู้ใช้ต้องการสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัย คือ สิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน

ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บริการข่าวสารทันสมัยของต่างประเทศนั้น มี 7 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของ

Matheson (1971) รายงานผลการทดลองจัดบริการข่าวสารทันสมัยที่ห้องสมุด The Missouri Institute of Psychiatry (MIP) ได้จัดเป็นโครงการทดลองโดยไม่คิดเงินจากผู้ใช้ โดยจัดบริการให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต (Mental Health) จำนวน 144 คน ที่ทำงานในหน่วยงาน 12 แห่ง ของ Missouri Division of Mental Health (MDMH) เดิมห้องสมุด MIP บอกรับวารสาร 400 ชื่อเรื่อง และให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ SDI จำนวน 288 คน ที่ทำงานกระจายอยู่ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ 12 แห่ง แต่เนื่องจากงบประมาณของห้องสมุดมีจำกัด ผู้อำนวยการสถาบัน MIP จึงให้ทดลองจัดบริการข่าวสารทันสมัยพร้อมบริการจัดส่งเอกสาร วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ทั้งค่าใช้จ่ายบอกรับ Current Contents และค่าใช้จ่ายในการขอถ่ายสำเนาเอกสารทั้งในสถาบันและการยืมระหว่างห้องสมุด รวมทั้งศึกษาว่า วารสารที่ห้องสมุดจัดหาไว้สอดคล้องกับ

ความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ ห้องสมุดจึงได้จัดโครงการทดลองบริการ ข่าวสารทันสมัยโดยบอกรับ ISI's Current Contents: Behavioral, Social and Management Sciences (CCBSMS) มาให้บริการซึ่ง ผู้เข้าร่วมโครงการต้องกรอกแบบฟอร์มขอสำเนาบทความ โดยห้องสมุดมี ข้อตกลงว่าจะส่งบทความให้ 100 เรื่อง ต่อ/คน เมื่อสิ้นสุดโครงการซึ่งใช้เวลา 6 เดือน ห้องสมุด MIP ได้ประเมินผลการให้บริการ พบว่า ผู้ใช้ ร้อยละ 91.00 มีความพึงพอใจต่อบริการมาก ยอมรับวิธีจัดบริการและมีความ เห็นว่า CCBSMS ใช้ง่าย และผู้ใช้ร้อยละ 92.00 ต้องการให้จัดบริการ ในลักษณะนี้ต่อไป

ต่อมาในปี ค.ศ. 1970 Yunis (1973) รายงานว่าห้องสมุด The Missouri Institute of Psychiatry (MIP) ได้ทดลองจัดบริการ ข่าวสารทันสมัยในรูปแบบบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ โดยอาศัยข้อมูล จาก Index Medicus (I.M.SDI) ห้องสมุด MIP ได้เปรียบเทียบการให้บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศจาก I.M.SDI กับบริการข่าวสารทันสมัย ที่ห้องสมุดจัดให้บริการแล้วในรูปแบบบริการหน้าสารบัญวารสารซึ่งใช้ข้อมูลจาก Current Contents Life Sciences และ Current Contents : Behavioral, Social, and Educational Sciences ผลจากการศึกษา พบว่า ผู้ใช้บริการ ร้อยละ 60.00 ชอบบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศที่ สืบค้นจาก Index Medicus มากกว่าบริการหน้าสารบัญวารสารจาก Current Contents ทั้งนี้เนื่องจาก Current Contents มีบทความจำนวนมาก แต่มีบทความที่ไม่ตรงกับความต้องการ ผู้ใช้บริการร้อยละ 10.00 เห็นว่า Current Contents ให้สารนิเทศที่ไม่ตรงกับความต้องการ

Martin และ Parsons (1974) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการข่าวสารทันสมัยที่สถาบันฟิสิกส์แห่งสหรัฐอเมริกา (American Institute of Physics : AIP) จัดบริการให้แก่อาจารย์ นักวิจัย และ นักศึกษาที่ท้าวิจัยในสาขาวิชาฟิสิกส์และดาราศาสตร์ ห้องสมุดจัดบริการข้อมูล ทางบรรณานุกรม และสาระสังเขปบทความโดยใช้ข้อมูลจาก SPIN (Searchable Physics Information Notices) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ใช้บริการข่าวสารทันสมัยมีความเห็นว่า บริการข่าวสารทันสมัยมีประโยชน์ และบริการดังกล่าวสามารถช่วยให้ผู้ใช้ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการจากวารสารและสิ่งพิมพ์ได้

Parker และ Essary (1975) ศึกษาการจัดโครงการทดลองให้บริการคัดเลือก และเผยแพร่สารนิเทศในระบบมือของห้องสมุด University of Arkansas of Little Rock (UALR) โครงการทดลองที่จัดนี้มีชื่อว่า RECAST โดยจัดบริการให้แก่อาจารย์ที่กำลังทำงานวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ 7 สาขาวิชา วัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อต้องการทราบว่าสารนิเทศที่จัดบริการในโครงการ RECAST อาจารย์สามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องการกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัยที่กำลังทำอยู่ และประเภทของสารนิเทศที่ต้องการ สามารถระบุภาษาของสารนิเทศที่ต้องการได้ 1 ภาษา ใน 6 ภาษาได้แก่ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย สเปนิกซ์ และภาษาดัตช์ นอกจากนี้ยังต้องกำหนดคำสำคัญ (Descriptors) ไปด้วย จากนั้นห้องสมุดจะจัดทำแฟ้มประวัติการวิจัยของผู้ใช้แต่ละคนเพื่อใช้เปรียบเทียบข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการกับรายการสารนิเทศที่ห้องสมุดได้รับ ห้องสมุดได้จัดส่งเอกสารให้ผู้ใช้รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,188 รายการ และจากการประเมินผลโดยผู้ใช้แบบสอบถามพบว่า เอกสารจำนวน 717 รายการ (ร้อยละ 60.00) ผู้ร่วมโครงการสามารถนำไปใช้ในโครงการวิจัยได้โดยตรง และเอกสารจำนวน 255 รายการ (ร้อยละ 21.00) เป็นเอกสารที่อยู่ในความสนใจและเกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ร่วมโครงการทดลองมีความพึงพอใจโครงการ RECAST และเห็นว่าโครงการทดลองควรจัดบริการต่อไป และโครงการมีประโยชน์ในการสร้างสรรงานวิจัย

Brandli (1976) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยแพทยศาสตร์และทันตแพทยศาสตร์ รัฐนิวเจอร์ซีย์ (College of Medicine and Dentistry of New Jersey- CMDNJ) ที่มีต่อบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศที่ห้องสมุดจัดหาให้บริการโดยผู้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ Medline ซึ่งพัฒนาโดยหอสมุดแพทย์แห่งชาติ (National Library of Medicine : NLM) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่พึงพอใจในการใช้บริการ และมีความเห็นว่าบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ สามารถช่วยติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการจากวรรณกรรมใหม่และผลงานวิจัยในสาขาวิชาเดียวกันได้ และผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าบริการข่าวสารทันสมัยมีคุณค่า

Campbell (1978) รายงานว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Griffith ได้จัดโครงการทดลองให้บริการข่าวสารทันสมัย เพื่อแก้ปัญหาการจัดเตรียมสารนิเทศใหม่ ๆ ให้แก่บุคลากรที่ทำงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย บริการที่จัดทำมี 2 ประเภท คือ

1. บริการหน้าสารบัญวารสาร (Current Contents) ในรูปแบบข่าวสาร โดยจัดทำจากวารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ห้องสมุดบอกรับข่าวสารที่จัดทำ มี 19 ฉบับ ต่อ 1 สัปดาห์ ข่าวสารดังกล่าวครอบคลุมวารสารประมาณ 60 รายการ ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย Griffith 11 คน อาจารย์ของมหาวิทยาลัย 55 คน รวมทั้งนักศึกษามหาวิทยาลัย 1 คน และอาจารย์ 11 คน จาก School of Australian Environmental Studies รวมทั้งสิ้น จำนวน 67 คน ข่าวสารแต่ละฉบับจะบริการหมุนเวียนให้ผู้ใช้งานกลุ่มละ 1-6 คน

2. บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ ซึ่งห้องสมุดจัดให้บริการใน 2 รูปแบบ คือ

2.1 บริการ SDI ที่ให้บริการวารสารทันสมัยทางการค้า (Services based on commercial current-awareness journals) บริการนี้ใช้วารสาร 3 รายการ คือ วารสาร Current Paper in Physics (INSPEC) มีผู้เข้าร่วมโครงการ 9 คน วารสาร Current Mathematic Publications (American Mathematical Association) มีผู้เข้าร่วมโครงการ 2 คน และวารสาร Current Advances in Genetics (Pergamon Press) มีผู้เข้าร่วมโครงการ 3 คน รวมผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 14 คน บริการนี้ผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับแบบฟอร์มการจัดแบ่งหัวเรื่อง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการเลือกหัวข้อที่สนใจที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและงานสอน บริการรูปแบบนี้ใช้ค่าใช้จ่ายค่อนข้างต่ำ ส่วนประสิทธิภาพของบริการขึ้นอยู่กับการจัดแบ่งหัวข้อโดยผู้จัดทำวารสารเพื่อการค้า และความสามารถในการเลือกหัวข้อที่สนใจของผู้ร่วมโครงการให้ตรงกับการจัดแบ่งหัวข้อของผู้จัดทำวารสาร

2.2 การให้บริการ SDI ในระบบมือ (Manual SDI Service) โครงการทดลองนี้ จัดบริการจากเอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ วารสารดัชนีและสาระสังเขป ได้แก่ Chemical Abstracts, Biological Abstracts, Bioresearch Index, Index Medicus และ Science Citation Index มีผู้เข้าร่วมโครงการ 19 คน (อาจารย์ 15 คน และ นักศึกษามหาวิทยาลัย 4 คน) สำหรับค่าใช้จ่ายที่ใช้จัดบริการนี้ ถูกกว่าการบอกรับฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

2.3 บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดบอกรับเป็นสมาชิก (Computer-based information retrieval services) บริการนี้ใช้ในกรณีที่ข้อมูลภายในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ห้องสมุดจึงบอกรับฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ 4 ฐานข้อมูล ได้แก่ BIOSIS PREVIEWS, CA-Condensates, MEDLARS และ Social Science Citation Index

นอกจากบริการหน้าสารบัญวารสาร และบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารสนเทศแล้ว ห้องสมุดมหาวิทยาลัย Griffith ยังให้บริการถ่ายสำเนาเอกสารทั้งภายในและระหว่างห้องสมุด ผลการทดลองพบว่า ผู้ใช้มีความต้องการบริการดังกล่าว

Guy (1983) ได้ศึกษาการใช้บริการเวียนวารสารของ Arnold Marie Schwartz College of Pharmacy ที่ Brooklyn นิวยอร์กเพื่อศึกษาความสนใจของอาจารย์ที่มีต่อวารสารทางวิชาการ โดยทดลองจัดบริการเวียนวารสาร 208 รายการ ซึ่งครอบคลุมสาขาวิชาทางเภสัชศาสตร์ มีอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนและทำหน้าที่บริหารเข้าร่วมโครงการ 35 คน ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์มีความพึงพอใจจำนวนวารสารที่จัดบริการเวียนซึ่งมีจำนวน 32 รายการต่ออาจารย์ 1 คน อาจารย์มีความสนใจวารสารสาขาเภสัชกรรมคลินิกวารสารสาขาการแพทย์ทั่วไป และเภสัชกรรมทั่วไป และพบว่า อาจารย์แต่ละสาขาวิชาอยู่ย่นขณะ เภสัชศาสตร์ต่างสนใจวารสารสาขาวิชาของตนเอง เห็นได้จากรายชื่อวารสารที่อาจารย์แต่ละสาขาวิชาสนใจจะแตกต่างกัน มีวารสารเพียงไม่กี่ชื่อที่ซ้ำกัน

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการข่าวสารทันสมัยของห้องสมุดในประเทศ และต่างประเทศจะเห็นว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อบริการข่าวสารทันสมัยที่ห้องสมุดจัดให้บริการ และงานวิจัยที่เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการให้บริการที่ห้องสมุดจัดให้บริการ งานวิจัยที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อบริการ ได้แก่ งานวิจัยของ Matheson (1971) ศึกษาการใช้บริการหน้าสารบัญวารสารรวมถึงบริการจัดส่ง เอกสาร Martin และ Parsons (1974) ศึกษาการใช้บริการข้อมูลทางบรรณานุกรมและสาระสังเขปบทความ Parker และ Essary (1975) ศึกษาการใช้บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารสนเทศในระบบมือ Brandli (1976) ศึกษาการใช้บริการคัดเลือก และเผยแพร่สารสนเทศโดยระบบคอมพิวเตอร์ และ Guy

(1983) ศึกษาการใช้บริการเว็บบาร์สารผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจบริการข่าวสารทันสมัยที่ห้องสมุดจัด

ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบการใช้บริการที่ห้องสมุดจัดให้บริการ ได้แก่ งานวิจัยของ พิมล เมฆสวัสดิ์ (2528) ทดลองจัดบริการหน้าสารบัญวารสารใหม่และหนังสือใหม่ และบริการข้อความตัดตอนจากสารนิเทศใหม่ พรรณณพ บูรพัฒน์ (2535) ทดลองจัดบริการถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสารและสิ่งพิมพ์ใหม่ และบริการสาระสังเขปหรือบทสรุปสารนิเทศใหม่เฉพาะเรื่อง Yunis (1973) ทดลองจัดบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ จาก Index Medicus และบริการหน้าสารบัญวารสารจาก Current Contents และ Campbell (1978) ทดลองจัดบริการหน้าสารบัญวารสาร และบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ชอบบริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศมากกว่าบริการข่าวสารทันสมัยประเภทอื่น

การจัดบริการข่าวสารทันสมัยในห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง

ห้องสมุดที่ใช้เป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับการใช้บริการข่าวสารทันสมัยของอาจารย์ ได้แก่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ 4 แห่ง ส่วนคณะ เกษศาสตร์ ที่ไม่มีห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ 2 แห่ง คือ คณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นั้น ผู้วิจัยได้ใช้ห้องสมุดที่เกี่ยวข้องที่ให้บริการสำหรับอาจารย์คณะ เกษศาสตร์ ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นแหล่งศึกษาการจัดบริการข่าวสารทันสมัยสำหรับอาจารย์คณะ เกษศาสตร์แทนห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์

ดังนั้นห้องสมุดที่ใช้เป็นแหล่งศึกษาการใช้บริการข่าวสารทันสมัยของอาจารย์คณะ เกษศาสตร์ จึงมี 6 แห่ง ดังต่อไปนี้

1. ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
4. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

5. ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย

ศิลปากร

สภาพการจัดบริการข่าวสารทันสมัยในห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามการจัดบริการข่าวสารทันสมัยของห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง (ภาคผนวก ก) ให้บรรณารักษ์เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2535 และขอรับคืนวันที่ 18 สิงหาคม 2535 ได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกแห่ง ซึ่งสรุปรายละเอียดการจัดบริการข่าวสารทันสมัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. สภาพการจัดบริการข่าวสารทันสมัยโดยทั่วไป
2. การจัดบริการข่าวสารทันสมัยแต่ละประเภท

1. สภาพการจัดบริการข่าวสารทันสมัยโดยทั่วไป

สภาพการจัดบริการข่าวสารทันสมัยโดยทั่วไป ได้แก่ ประเภทของบริการ บุคลากรที่รับผิดชอบจัดบริการ นโยบายของห้องสมุด การประชาสัมพันธ์ และปัญหาต่าง ๆ ที่ห้องสมุดประสบในการจัดบริการข่าวสารทันสมัยรายละเอียดต่าง ๆ มีดังนี้

1.1 ประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย

บริการข่าวสารทันสมัยที่นำมาศึกษา ในครั้งนี้ มี 6 ประเภท ได้แก่ รายชื่อหนังสือใหม่ ข่าวสารห้องสมุด บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ บริการเวียนวารสาร บริการหน้าสารบัญวารสาร และบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ และบริการข่าวสารทันสมัยประเภทอื่นที่ห้องสมุดจัดเป็นครั้งคราว ได้แก่ รายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ให้อาจารย์คัดเลือก

ประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย ที่ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง จัดให้บริการแก่อาจารย์คณะ เกษศาสตร์ (ตารางที่ 1) ได้แก่ รายชื่อหนังสือใหม่ บริการหน้าสารบัญวารสาร บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ และบริการข่าวสารทันสมัยอื่น ๆ ได้แก่ รายชื่อหนังสือพิมพ์ให้อาจารย์คัดเลือก ส่วนบริการที่ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้องไม่มีจัดบริการ ได้แก่ ข่าวสารห้องสมุด บริการคัดเลือกและเผยแพร่สารนิเทศ และบริการเวียนวารสาร

บริการข่าวสารทันสมัยที่ห้องสมุดทุกแห่งจัดให้บริการ มี 2 ประเภท คือ รายชื่อหนังสือใหม่ และบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ ส่วนบริการรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์มีจัดบริการในห้องสมุด 5 แห่ง ยกเว้น ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในขณะที่ห้องสมุด 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จัดให้บริการข่าวสารด้วย

ตารางที่ 1 ประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย

ห้องสมุด	ประเภทของบริการ			
	บริการรายชื่อหนังสือใหม่	บริการข่าวสารแบบวารสาร	บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่	รายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์หรืออาจารย์คัดเลือก
คณะ เภสัชศาสตร์ จฟ.	✓	-	✓	-
คณะ เภสัชศาสตร์ มม.	✓	✓	✓	✓
คณะ เภสัชศาสตร์ มช.	✓	-	✓	✓
หอสมุดกลาง มอ.	✓	✓	✓	✓
คณะ เภสัชศาสตร์ มข.	✓	-	✓	✓
หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มสภ.	✓	-	✓	✓

1.2 บุคลากรที่รับผิดชอบจัดบริการข่าวสารทันสมัย

บุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบจัดบริการข่าวสารทันสมัยในห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง 6 แห่ง (ตารางที่ 2) พบว่า หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร มีจำนวนบุคลากรที่จัดบริการดังกล่าวมากที่สุด คือ 7 คน โดยเป็นบรรณารักษ์จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด อย่างละ 2 คน รองลงมาคือหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 4 คน โดยเป็นบรรณารักษ์ทั้งหมด ส่วนห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีบรรณารักษ์แห่งละ 1 คน และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแห่งละ 1 คน รวมเป็นบุคลากรแห่งละ 2 คน ในขณะที่ห้องสมุดที่มีบุคลากรที่รับผิดชอบจัดบริการข่าวสารทันสมัยน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีบรรณารักษ์เพียงคนเดียว

ตารางที่ 2 บุคลากรที่จัดบริการข่าวสารทันสมัย

ห้องสมุด	ประเภทของบุคลากร					รวม
	บรรณารักษ์	นักเอกสารสนเทศ	เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	อื่น ๆ	
คณะ เกษศาสตร์ จฟ.	1	-	-	-	-	1
คณะ เกษศาสตร์ มม.	1	-	1	-	-	2
คณะ เกษศาสตร์ มช.	1	-	1	-	-	2
ห้องสมุดกลาง มอ.	4	-	-	-	-	4
คณะ เกษศาสตร์ มข.	1	-	1	-	-	2
หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มสภ.	3	-	2	2	-	7

1.3 นโยบายในการจัดบริการ

ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้องทุกแห่ง มีนโยบายในการจัดบริการข่าวสารทันสมัย (ตารางที่ 3) โดยนโยบายครอบคลุมในด้านต่าง ๆ เหมือนกันทุกแห่งใน 2 เรื่อง คือ นโยบายเรื่อง ประเภทของบริการและวิธีจัดบริการ ส่วนนโยบายในเรื่องอื่น ๆ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กำหนดนโยบายเรื่องระยะเวลาการจัด บริการ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ กำหนดนโยบายในเรื่องบุคลากรที่รับผิดชอบจัดบริการข่าวสารทันสมัยไว้ด้วย

ตารางที่ 3 นโยบายด้านต่าง ๆ ในการจัดบริการข่าวสารทันสมัย

ห้องสมุด	นโยบายด้านต่าง ๆ				
	ประเภท ของบริการ	บุคลากร ที่รับผิดชอบ	วิธี จัดบริการ	งบประมาณ ที่ใช้	ระยะ เวลา
คณะ เกษศาสตร์ จพ.	✓	-	✓	-	-
คณะ เกษศาสตร์ มม.	✓	-	✓	-	-
คณะ เกษศาสตร์ มช.	✓	-	✓	-	✓
หอสมุดกลาง มอ.	✓	✓	✓	-	-
คณะ เกษศาสตร์ มข.	✓	-	✓	-	-
หอสมุดพระราชวัง สนามจันทร์ สำนัก หอสมุดกลาง มสค.	✓	-	✓	-	-

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 การประชาสัมพันธ์บริการ

ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้องทุกแห่ง
จัดประชาสัมพันธ์การให้บริการข่าวสารทันสมัย (ตารางที่ 4)

วิธีการประชาสัมพันธ์ที่ห้องสมุดทุกแห่งใช้ คือ แนะนำด้วยวาจาเมื่อมีผู้สอบถาม รองลงมาคือ แนะนำในการประชุมนิเทศการใช้ห้องสมุด (5 แห่ง) แนะนำการใช้ในกลุ่มผู้ใช้ห้องสมุด (4 แห่ง) ติดประกาศของคณะ (2 แห่ง) และประชาสัมพันธ์ในข่าวสารของคณะ (1 แห่ง) และเมื่อพิจารณาวิธีการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดแต่ละแห่งจะพบว่า ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวิธีประชาสัมพันธ์มากที่สุด 4 วิธี คือ แนะนำด้วยวาจาเมื่อมีผู้สอบถาม ติดประกาศของคณะ แนะนำไว้ในคู่มือการใช้ห้องสมุด และแนะนำในการประชุมนิเทศการใช้ห้องสมุด รองลงมาคือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้วิธีประชาสัมพันธ์ 3 วิธี ส่วนห้องสมุดที่ใช้วิธีประชาสัมพันธ์น้อยที่สุด (2 วิธี) คือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4 วิธีการประชาสัมพันธ์บริการข่าวสารทันสมัย

ห้องสมุด	วิธีประชาสัมพันธ์บริการ				
	แนะนำ ด้วย วาจา	ติดประกาศ	คู่มือ การใช้ ห้องสมุด	ข่าวสาร ของคณะ	ประชุมนิเทศ
คณะ เกษศาสตร์ จพ.	✓	✓	✓	-	✓
คณะ เกษศาสตร์ มม.	✓	✓	-	-	✓
คณะ เกษศาสตร์ มช.	✓	-	✓	-	✓
หอสมุดกลาง มอ.	✓	-	✓	-	✓
คณะ เกษศาสตร์ มข.	✓	-	✓	-	-
หอสมุดพระราชวัง สนามจันทร์ สำนัก หอสมุดกลาง มศก.	✓	-	-	✓	✓

1.5 ปัญหาในการจัดบริการข่าวสารทันสมัย

ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง ประสบปัญหาในการจัดบริการข่าวสารทันสมัย ดังนี้

1.5.1 ด้านบุคลากร

ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ 3 แห่งได้แก่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประสบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ ทำให้บรรณารักษ์ไม่สามารถจัดบริการข่าวสารทันสมัยได้หลาย ๆ ประเภท

1.5.2 ด้านอาคารสถานที่

ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีปัญหาด้านอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดบริการข่าวสารทันสมัย

ส่วนห้องสมุดอีก 2 แห่ง ที่ไม่มีปัญหาในการจัดบริการข่าวสารทันสมัย คือ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร

1.6 แนวทางการจัดบริการข่าวสารทันสมัย

ห้องสมุดมีแนวทางการจัดบริการข่าวสารทันสมัยในอนาคต โดยนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการจัดบริการข่าวสารทันสมัย เพิ่มประเภทของบริการข่าวสารทันสมัย คิดค่าบริการจากผู้ใช้และเพิ่มรายละเอียดของบริการ เช่น จัดทำสาระสังเขปเพิ่ม

1.7 โครงการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการจัดบริการข่าวสารทันสมัย

ห้องสมุดทุกแห่งมีโครงการจะนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดและปรับปรุงบริการข่าวสารทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบริการให้มีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น บริการที่ห้องสมุดทุกแห่งมีโครงการจะนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ได้แก่ รายชื่อหนังสือใหม่ และห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีโครงการจะนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในบริการหน้าสารบัญวารสารด้วย

2. การจัดบริการข่าวสารทันสมัยแต่ละประเภท

ในส่วนนี้เป็นข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้จัดบริการข่าวสารทันสมัย กำหนดออกขอบเขตของบริการ ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่นำมาจัดบริการ กลุ่มผู้ใช้บริการ วิธีเผยแพร่บริการ การประเมินผล และปัญหาในการจัดบริการ ข่าวสารทันสมัยแต่ละประเภท รายละเอียดต่าง ๆ มีดังนี้

2.1 ผู้จัดบริการ

ผู้รับผิดชอบจัดบริการข่าวสารทันสมัยแต่ละประเภท แตกต่างกัน ดังนั้นจึงขอกล่าวถึงผู้รับผิดชอบจัดบริการแต่ละประเภท ดังนี้

2.1.1 รายชื่อหนังสือพิมพ์

ผู้จัดบริการรายชื่อหนังสือพิมพ์ของห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่ให้บริการแก่อาจารย์คณะ เกษศาสตร์ เป็นหน้าที่ ของงานจัดหมู่และทำบัตรรายการของห้องสมุด 3 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ส่วนห้องสมุดอีก 2 แห่ง เป็นหน้าที่ของ งานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด คือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ และหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ศิลปากร

ส่วนห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่นนั้น ผู้จัดบริการรายชื่อหนังสือพิมพ์เป็นหน้าที่ของงานบริการ

2.1.2 บริการหน้าสารบัญวารสาร

ผู้จัดบริการหน้าสารบัญวารสาร คือ งาน บริการ 1 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วน หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีงานวารสาร เป็นผู้จัดบริการ

2.1.3 บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่

งานบริการของห้องสมุด 4 แห่ง เป็นผู้จัด บริการแสดงสิ่งพิมพ์ใหม่คือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนห้องสมุดอีก 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ งานจัดหมู่และทำบัตรรายการเป็นผู้จัดบริการ

2.2 กำหนดออกและกำหนดเวลาบริการของบริการ

ข่าวสารทันสมัย

กำหนดออกและกำหนดเวลาบริการของบริการข่าวสารทันสมัยแต่ละประเภทแตกต่างกัน ดังนั้นจึงขอกำหนดออกของบริการโดยแยกประเภทของบริการดังนี้

2.2.1 รายชื่อนั่งสื่อนำใหม่

กำหนดออกของรายชื่อนั่งสื่อนำใหม่เร็วที่สุด คือ ราย 2 สัปดาห์ มี 1 แห่ง คือ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ รองลงมา รายเดือน มี 3 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร และกำหนดออกราย 2 เดือน มี 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.2.2 บริการนำสารบัญวารสาร

กำหนดออกของบริการนำสารบัญวารสาร กำหนดออกไม่แน่นอน มี 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และกำหนดออกทันทีที่ได้รับสิ่งพิมพ์ มี 1 แห่ง คือ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

2.2.3 บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่

กำหนดเวลาบริการของบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ของห้องสมุด มีกำหนดเวลาดำเนินการเป็นเวลานาน 1 สัปดาห์ มี 1 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รองลงมา คือ กำหนดเวลาดำเนินการ 2 สัปดาห์ มี 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร และกำหนดเวลาดำเนินการ 1 เดือน มี 3 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รายละเอียดเกี่ยวกับกำหนดออกและกำหนดเวลาบริการของบริการ
ข่าวสารทันสมัยสรุปได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 กำหนดออกและกำหนดเวลาบริการของบริการข่าวสารทันสมัย

ประเภทของบริการ			
ห้องสมุดที่ ให้บริการ	รายชื่อหนังสือ ใหม่	บริการหน้า สารบัญวารสาร	บริการจัดแสดง หรือนิทรรศการ สิ่งพิมพ์ใหม่
คณะ เกษศาสตร์ จพ.	ราย 2 เดือน	-	กำหนดเวลาดานาน 1 เดือน
คณะ เกษศาสตร์ มช.	รายเดือน	-	กำหนดเวลาดานาน 2 สัปดาห์
คณะ เกษศาสตร์ มม	รายเดือน	ไม่แน่นอน	กำหนดเวลาดานาน 1 สัปดาห์
ห้องสมุดกลาง มอ.	ราย 2 สัปดาห์	ทันทีที่ได้รับ สิ่งพิมพ์	กำหนดเวลาดานาน 1 เดือน
คณะ เกษศาสตร์ มช.	ราย 2 เดือน	-	กำหนดเวลาดานาน 1 เดือน
หอสมุดพระราชวัง สนามจันทร์ สำนัก หอสมุดกลาง มศก.	รายเดือน	-	กำหนดเวลาดานาน 2 สัปดาห์

2.3 ขอบเขตของบริการข่าวสารทันสมัยแต่ละประเภท
 ขอบเขตของรายชื่อนั่งสือใหม่ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์
 และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง มีขอบเขตเหมือนกันคือ มีรายละเอียดบรรณานุกรม

2.4 ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่นำมาจัดบริการ

2.4.1 บริการรายชื่อนั่งสือใหม่

ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดทุกแห่งนำมาจัด
 ทารายชื่อนั่งสือใหม่ คือ สิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่ห้องสมุดจัดทำบัตรรายการ

2.4.2 บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่

สิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดทั้ง 6 แห่ง นำมาจัดแสดง
 ได้แก่ หนังสือตำราทางวิชาการ และหนังสืออ้างอิง ห้องสมุด 5 แห่ง ได้แก่
 ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหิดล ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์
 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร นาวินวิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย
 มาจัดแสดง ส่วนห้องสมุด 4 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ห้องสมุด
 คณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
 สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ นารายงานการประชุมทางวิชาการ
 เกษศาสตร์มาแสดงด้วย และในด้านรูปแบบการจัดแสดงหนังสือใหม่ของ
 ห้องสมุดทั้ง 6 แห่งเหมือนกัน คือ จัดแสดงทั้งเล่ม

2.5 ผู้ใช้บริการข่าวสารทันสมัย

ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้องจัด
 บริการรายชื่อนั่งสือใหม่ให้แก่ผู้ใช้บริการโดยเรียงลำดับความสำคัญของผู้ใช้
 บริการจาก อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้ทั่วไป

2.6 วิธีเผยแพร่บริการข่าวสารทันสมัยแต่ละประเภท

วิธีเผยแพร่แตกต่างกันไปตามประเภทบริการ ดังนี้

2.6.1 รายชื่อนั่งสือใหม่

ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง
 ให้บริการรายชื่อนั่งสือใหม่โดยเก็บไว้ในห้องสมุด นอก

จากนี้ ห้องสมุดแต่ละแห่งยังมีวิธีเผยแพร่รายชื่อหนังสือใหม่แตกต่างกันไป ได้แก่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เผยแพร่โดยส่งถึงเฉพาะ ผู้ใช้ที่แจ้งความจำนง ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้วิธีเผยแพร่บริการโดยส่งถึงผู้ใช้แต่ละคนโดยตรง ส่วนห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ใช้วิธีเผยแพร่บริการดังกล่าว โดยส่งให้ภาควิชาเวียนาให้อาจารย์ทราบ

2.6.2 บริการนำสารบัญชีวารสาร

ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้วิธีเก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด ส่วนหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ใช้วิธีส่งให้ภาควิชาเวียนาให้อาจารย์ทราบ รายละเอียดวิธีการเผยแพร่บริการข่าวสารทันสมัย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 วิธีเผยแพร่บริการข่าวสารทันสมัย

ประเภทของบริการ		
ห้องสมุดที่ให้บริการ	รายชื่อหนังสือใหม่	บริการหน้าสารบัญวารสาร
คณะ เกษศาสตร์ จฟ.	เก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด, ส่งให้ภาควิชา เวียนาให้อาจารย์ทราบ	-
คณะ เกษศาสตร์ มม.	ส่งถึงผู้ใช้แต่ละคนโดยตรง, เก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด	เก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด
คณะ เกษศาสตร์ มช.	ส่งถึง เฉพาะผู้ใช้ที่แจ้งความจำนง, เก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด, ส่งให้ภาควิชา เวียนาให้อาจารย์ทราบ	-
หอสมุดกลาง มอ.	เก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด, ส่งถึงผู้ใช้แต่ละคนโดยตรง, ส่งให้ภาควิชา เวียนาให้อาจารย์ทราบ	ส่งให้ภาควิชา เวียนาให้อาจารย์ทราบ
คณะ เกษศาสตร์ มช.	เก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด	-
หอสมุดพระราชวัง สยามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มศก.	เก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด, ส่งถึงผู้ใช้แต่ละคนโดยตรง	-

2.7 การประเมินผลการให้บริการข่าวสารทันสมัย

สภาพการประเมินผลและเรื่องที่ประเมินผลของห้องสมุดแต่ละแห่ง แตกต่างกันไปตามประเภทบริการ ดังนี้

2.7.1 รายชื่อหนังสือใหม่

ในจำนวนห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง 6 แห่ง มีห้องสมุด 2 แห่ง คือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เคยประเมินผลการให้บริการรายชื่อหนังสือใหม่ ส่วนห้องสมุดอีก 4 แห่งไม่เคยประเมินผลการให้บริการรายชื่อหนังสือใหม่

สำหรับห้องสมุดที่มีการประเมินผลการให้บริการรายชื่อหนังสือใหม่นั้น ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ประเมินผลในเรื่องเดียวกัน คือ เรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อรายชื่อหนังสือใหม่ นอกจากนี้ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ยังประเมินผลในเรื่องปริมาณผู้ให้บริการรายชื่อหนังสือใหม่ ส่วนหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ประเมินผลในเรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดรายชื่อหนังสือใหม่

2.7.2 บริการหน้าสารบัญวารสาร

ในจำนวนห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง ที่จัดบริการหน้าสารบัญวารสาร 2 แห่ง มีห้องสมุด 1 แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เคยประเมินผลการให้บริการหน้าสารบัญวารสาร ส่วนห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่เคยประเมินผลการให้บริการหน้าสารบัญวารสารโดยที่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ประเมินผลการให้บริการเพียง 1 เรื่อง คือ เรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดบริการหน้าสารบัญวารสาร

2.7.3 บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่

ในจำนวนห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์และห้องสมุดที่เกี่ยวข้องที่จัดบริการจัดแสดง หรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ มีห้องสมุดเพียงแห่งเดียวที่เคยประเมินผลการให้บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ คือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้ประเมินผลการให้บริการดังกล่าวในด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ส่วนห้องสมุดอีก 5 แห่ง

ได้แก่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ยังไม่เคยประเมินผลการให้บริการดังกล่าว

จากการสำรวจ การจัดบริการข่าวสารทันสมัยในห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง 2 แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และ หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า มีการจัดบริการข่าวสารทันสมัย 3 ประเภท ได้แก่ รายชื่อหนังสือใหม่ บริการ หน้าสารบัญวารสาร บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ และบริการ อื่น ๆ ได้แก่ รายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักพิมพ์ ห้องสมุดทุกแห่งมีบริการ ข่าวสารทันสมัย 2 ประเภท คือ รายชื่อหนังสือใหม่ และบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ และห้องสมุด 2 แห่ง ที่มีบริการหน้าสารบัญวารสาร คือ ห้องสมุดคณะ เกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

บุคลากรที่รับผิดชอบจัดบริการมีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด โดย ห้องสมุดทุกแห่งกำหนดนโยบายการจัดบริการในด้านประเภทของบริการ และวิธี จัดบริการ ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดใช้วิธีแนะนำด้วยวาจาเมื่อมี ผู้สอบถาม ประชาสัมพันธ์ไว้ในคู่มือการใช้ห้องสมุด และประชาสัมพันธ์ในการ ปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด ในการจัดบริการ ห้องสมุดประสบปัญหาด้านบุคลากร ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถจัดบริการได้หลายประเภท และปัญหาอีกประการ หนึ่งคือ อาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยให้จัดบริการต่าง ๆ สำหรับแนวทางการจัด บริการในอนาคต ห้องสมุดมีโครงการจะนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้จัดบริการโดย จะเพิ่มประเภทของบริการ และเพิ่มรายละเอียดของบริการ ตลอดจนมีแนวโน้มว่าจะคิดค่าบริการจากผู้ใช้

สำหรับการจัดบริการข่าวสารทันสมัย แต่ละประเภท 3 ประเภท คือ รายชื่อหนังสือใหม่ บริการหน้าสารบัญวารสาร และบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ นั้น ผู้จัดบริการรายชื่อหนังสือใหม่ คือ งานจัดหมู่และทำ บัตรรายการ งานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดและงานบริการ ผู้จัดบริการหน้าสารบัญ

วารสารคือ งานบริการและงานวารสาร และผู้จัดบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการ สิ่งพิมพ์ใหม่ คือ งานบริการและงานจัดหมู่และทำบัตรรายการ ในด้านกำหนดออกของรายชื่อนั่งสือใหม่ มีตั้งแต่รายสัปดาห์ ราย 2 สัปดาห์ รายเดือน จนถึงราย 2 เดือน สำหรับกำหนดออกของบริการหน้าสารบัญวารสาร มีกำหนดไม่แน่นอน ส่วนกำหนดเวลาจัดบริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่แต่ละครั้งนานตั้งแต่ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ 1 เดือน จนถึง 2 เดือน ในด้านประเภทของสิ่งพิมพ์ที่ห้องสมุดนำมาจัดแสดง ได้แก่ สิ่งพิมพ์ทุกประเภทของห้องสมุด วิธีเผยแพร่บริการนั้น ห้องสมุดใช้วิธีเก็บไว้ให้บริการในห้องสมุดส่งถึงผู้ใช้แต่ละคนโดยตรง ส่งให้ภาควิชาเวียนาให้อาจารย์ทราบ และส่งถึงเฉพาะผู้ใช้ที่แจ้งความ जानง เมื่อจัดบริการแล้ว มีห้องสมุด 2 แห่ง ได้ประเมินผลการใช้รายชื่อนั่งสือใหม่ และห้องสมุดอีก 1 แห่ง ได้ประเมินผลการใช้บริการจัดแสดงหรือนิทรรศการสิ่งพิมพ์ใหม่ โดยประเมินผลในด้านความพึงพอใจของผู้ใช้และห้องสมุดอีก 1 แห่ง ประเมินผลบริการหน้าสารบัญวารสารในด้านค่าใช้จ่ายในการจัดบริการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย